

De sola hac nominum communione se loqui Hieronymus ipse apertissime indicat subdens : « quia eosdem Episcopos illo tempore, quos et Presbyteros adpellabat, propterea indifferenter de Episcopis quasi de Presbyteris Apostolus est loquutus. » Adpellatione itaque eosdem tunc temporis Episcopos fuisse, quos et Presbyteros, scribit Hieronymus, non vero re et gradu.

Postremum argumentum vno verbo ex dictis expungitur : itaque Presbyteri conficiunt Eucharistiam, et baptizant, iussione tamen et nutu Episcopi, qui potest illos degradare et suspendere : qui ex Presbyteris Ordines contrulisse noscatur, fecit profecto extraordinaria potestate : pariter si Presbyterorum aliqui Conciliis interfuerit, non tulerunt sane suffragia, neque decretis Synodorum subscribere, nisi forte Episcoporum vicem gererent : interfuerunt ergo, ut Fidem adstruerent, testimonia exhiberent, disputationes inirent : Episcopi vero propria auctoritate iureque suo vtentes ea omnia praestare, omnibus notum perspectumque est.

APPENDIX.

Haec vero et de Chorepiscoporum nomine, origine, officiis atque dignitate, non nihil addendum venit. Nuncupatos Chorepiscopos, quasi Episcopos ruris, et ipsa graecae dictionis etymologia suadet, et ex communi Iuris Pontificii peritorum intelligentia habetur. Institutum Chorepiscopatum ab Ecclesia, nec tamen ipsa Apostolorum aetate, facile intelligitur : nullum enim Chorepiscoporum vestigium extat in monumentis ecclesiasticis trium priorum seculorum : Chorepiscoporum nempe, nec Canones Apostolici, nec Constitutiones Clementis, nec Martyris Ignatii Epistolae, nec Concilium Eliberitanum meminere. Altum pariter de illis silentium est apud Cornelium Papam, licet in Epistola ad Fabium Antiochenum Ordines Romae suo tempore receptos enumeret.

Itaque incepisse Chorepiscopatum in Oriente int. labente seculo, in Occidente vero v. ineunte, verosimilius adparet. Quod enim ad Graecos attinet, prima Chorepiscopatus mentio fit in Conciliis Ancirano et Neocaesariensi, quae seculo iv. ineunte celebrata sunt : quod ad Latinos vero spectat, nulla mentio facta inter eos est Chorepiscopatus ante Regiense Concilium anno 436. celebratum. Praepositi autem ex tunc Chorepiscopi fuere ruralium Presbyterorum regimini, ut nunc sunt, quos Decanos rurales et Archidiaconos dicimus. Ordines insuper minores, et Subdiaconatum, tanquam Epis-

CO-

copi delegati conferebant. Aderant quoque Conciliis, in eisque suam dicebant sententiam ; forsitan ex peculiari Episcoporum, quibus suberant, delegatione, licet id Canones non definiant. Poterant et in Cathedrali Ecclesia sacrificium offerre etiam praesente Episcopo ac vrbis Presbyteris ; quod ruralibus Presbyteris interdictum erat, vbi adessent Episcopus aut Presbyteri vrbici. Leguntur haec Chorepiscoporum munia seu officia in Capitulari Caroli Magni ; (15) Synodo Ancyrana, (16) et Concilio Neocesariensi.

Eosdem denique Chorepiscopos, quorum meminere Canones, non fuisse veros Episcopos, sed Presbyteros simplices, qui in villis et pagis Episcoporum vices gererent, plura ac validissima commonstrant momenta. Scilicet Romani Pontifices, praesertim Leo Magnus, (17) ad Episcopos Germaniae et Galliae scribens, prohibet, ne Chorepiscopi Chrisma conficiant, et ipso Chrysmate baptizatorum frontes signent, eo quod non habeant Pontificatus apicem : in Canone quoque xii. Ancyrano prohibentur Chorepiscopi ordinare Presbyteros et Diaconos. Quod si quis tamen contenderit, quandoque Chorepiscopos per accidens, ut loqui solent, Episcopali praeditos consecratione fuisse, non maximopere repugnabimus.

CAPVT XXV.

Ministrum, subiectum, atque effectus Sacrae Ordinationis determinat.

Solus Episcopus est ordinarius Sacrae Ordinationis Minister.

Neque potest ab Ecclesia delegari non Episcopis Diaconatus et Presbyteratus collatio.

Valet tamen Ordinatio ab Episcopo Haeretico, Schismatico, cet., debite peracta : vnde irritae nullaeque sunt Anglicanae Ordinationes.

Subiectum autem Sacrae Ordinationis vir baptizatus est : nullo pacto mulier.

Primam propositionem docent Scripturae, nulli alio quam Episcopo
Tom. IIII. ZZZ Sa-
(15) Num. xcix. (16) Can. xv. (17) Epist. LXXXVII.

Sacramenti Ordinis collationem adscribentes. Priores siquidem Diaconos, a Fidei populo electos, a solis tamen Apostolis Sacram Ordinationem recepisse legimus Actor. vi. verbis illis: »hos stauerunt ante conspectum Apostolorum, et orantes imposuerunt eis manus.« Paullus item scribit in ii. ad Timoth. 1, se ordinasse eundem Timotheum, ait nempe: »admoneo te vt resuscites gratiam,« cer.: et in Epist. ad Titum docet eum, quibusnam dotibus conspicui esse debeant, quos ipse vtique Episcopus, consecraturus erat Presbyteros; scribens: »huius rei gratia reliqui te Cretae, vt ea quae desunt, corrigas, et constituas per ciuitates Presbyteros, sicut et ego disposui tibi. Si quis sine crimine est,« cer. Leguntur similia passim: ergo Scripturis attestantibus solus Episcopus est ordinarius Sacrae Ordinationis minister.

Docet eandem veritatem Traditio: nam Canones i. et ii. ex his qui Apostolis tribuuntur, vni Episcopo tribuunt ius et potestatem Ordines conferendi. Haec habent: »Episcopus a duobus vel tribus Episcopis ordinetur: Presbyter ab vno Episcopo ordinetur, et Diaconus et reliqui clerici.« Complectuntur laudati Canones disciplinam, quae tribus prioribus seculis obseruata in Oriente fuit. Sed et ita persuasum erat, non in Oriente modo, sed etiam in Occidente, solum Episcopum esse iure diuino Sacrae Ordinationis ministrum, vt si etiam qui extra Ecclesiam erant, vt ordinatione gloriarentur, Episcopos aduocarent, a quibus manuum impositionem reciperent; vt videre est in Antipapa Nouatiano, referente Cornelio Papa. (1) Chrysostomus praeterea scribit, (2) de Episcopis loquens: »sola Ordinatione superiores illi sunt: atque hoc tantum plusquam Presbyteri habere videntur.« Et Hieronymus: (3) »quid facit Episcopus, excepta Ordinatione, quod Presbyter non faciat?«

Hac autem perpetua Traditione edocti, ipsam veritatem et factis, et verbis constabile curarunt Concilia. Etenim in Alexandrina Synodo sub Osio anno 919, Colluthus Presbyter in sum Ordinem redactus est, quod quum Episcopus non esset, Episcopum tamen egisset, et plurimos ordinasset; atque Ischiras, cererique ab eo ordinati, in laicorum Ordinem delecti sunt, Athanasio teste. (4) Eugenius quoque Papa IV. in Concilio Florentino Armenos instructus, dixit:

)00-

(1) In Epist. ad Fabium Antiochenum.

(2) Hom. xi. in 1. Ep. ad Timoth.

(3) In Ep. ad Euang.

(4) In 11. Apolog.

»ordinarius minister huius Sacramenti est Episcopus.« ;Quid autem Synodus Tridentina? Primo quidem haec habet: (5) Sacrosancta Synodus declarat, Episcopos Sacramentum Confirmationis conferre, ministros Ecclesiae ordinare, atque alia pleraque peragere posse, quorum functionum potestatem reliqui inferioris Ordinis nullam habent. Deinde definit: (6) »si quis dixerit, Episcopus non esse Presbyteris superiores, vel non habere potestatem confirmandi et ordinandi, vel eam quam habent, illis esse cum Presbyteris communem . . . anathema sit.«

Accedit ratio: nam Episcopi sunt a Spiritu Sancto constituti regere Ecclesiam Dei; suntque in ea quasi Principes Sacrorum, Hierarchae, et christianae Reipublicae Praefecti: atqui ad solum Principem ac Praefectum pertinent officia ac ministeria distribuere: »sicut et officia saecularia in ciuitatibus distribuuntur ab illo, qui habet excellentiorem potestatem, sicut a Rege,« vt loquitur S. Thomas: (7) ergo.

Secundam propositionem sic breuiter suademus: nullum, siue ex Scriptura, siue Traditione, siue ex Conciliis, siue ex ecclesiastica Historia momentum profertur potest, quo demonstretur a simplici Presbytero alios Presbyteros fuisse ordinatos: exempla enim, quae ex Chorepiscopis adduci solent, ad rem minime faciunt, quum Nicolai I. Epistola, qua id adseritur, supposititia censeatur a viris doctissimis; quumque, ea etiam vera habita, non de Chorepiscopis omnibus, sed de illis qui forsitan Episcopi erant, sit accipienda.

Deinde: non posse, qui Episcopus consecratur non est, etiam ex commissione Diaconatum et Presbyteratum conferre, Patrum mentis ac sententiae conformius videtur: scribit siquidem Hieronymus: (8) »quid enim facit, excepta Ordinatione, Episcopus, quod Presbyter non faciat?« Epiphanius quoque scribit: (9) »Episcoporum Ordo ad gignendos Patres praecipue pertinet: huius enim est fratum in Ecclesia propagatio.«

Accedit S. Thomae ratio, (10) vbi habet: »dicendum quod Papa, qui habet plenitudinem potestatis Pontificalis, potest committere non Episcopo ea, quae ad Episcopalem dignitatem pertinent; dummodo illa non habeant immediatam relationem ad verum cor-

Zzz z

)00

(5) Sess. xxiii. cap. 4.

(6) Ibid. Can. 7.

(7) In Supp. III. Part. q. 38. art. 1.

(8) Epist. cr. ad Euang.

(9) Haer. lxxv.

(10) In Supp. III. Part. q. 38. art. 3.

»pus Christi; et ideo ex eius commissione aliquis Sacerdos simplex
 »potest conferre minores Ordines, et confirmare; non autem aliquis
 »non Sacerdos. Nec iterum Sacerdos maiores Ordines, qui habent
 »immediatam relationem ad Christi corpus; supra quod consecran-
 »dum Papa non habet maiorem potestatem, quam simplex Sacer-
 »dos.« Et etiam: (11) »Sacerdos non habet completam potestatem
 »in hierarchicis officiis, sicut Episcopus; ideo non sequitur, quod
 »possit Diaconos facere, quamuis ille Ordo sit sibi propinquus.«

Propositionem tertiam quoad primam partem demonstrat prae-
 primis Ecclesiae veteris consensus: haec enim ordinatos ab Haereti-
 cis vel Schismaticis, cer., ab haeresi venientes non reordinauit. Ita
 in Concilio Romano a Melchiade celebrato anno 313, in causa Cae-
 cilianii Carthaginensis Episcopi contra Donatistas, vno Donato Schis-
 matis auctore damnato, decretum est, vt Episcopi a Maiorino Car-
 thagine Donatistarum Episcopo ordinati, schisma relinquentes, gra-
 dum suum retinerent, et obtinerent Ecclesias, in quibus ordinati
 fuissent. Quod Decretum plurimum Augustinus commendat. (12) In
 Concilio etiam Nicaeno anno 325, (13) concessum fuit Nouatianis
 clericis, qui ad Fidem conuertebantur, vt suscepto Confirmationis
 Sacramento, et saluo Catholicorum veterum iure in eodem Ordine
 ministrarent, quo apud suos ministrauerant. Praeterea, plures ex Ep-
 iscopis, qui vi. generalem Synodum celebrarunt a Patriarchis Mo-
 nothellitis fuerant ordinati, quorum tamen non fuit improbata Ordi-
 natio.

Duos insuper Encratarum, ab Encratis Episcopis proculdubio ordi-
 natis, suo tempore in Ecclesiam fuisse receptos scribit Basilus: (14)
 idemque erga Episcopos ab Ariana haeresi ad Ecclesiam confugientes
 testatur Hieronymus. (15) De Donatistis quoque propter Melchiadis
 Decretum ab Augustino laudatum, adest eiusdem Augustini testimo-
 nium. (16) Sunt huius rei exempla fere innumera.

Demonstrat eandem propositionem S. Thomae ratio: (17) nam
 Episcopus per haeresim, schisma, cer., potestatem in sua consecra-
 tione receptam non amittit: haec nempe, vel est character Episco-
 pa-

(11) Ibid. ad 5.

(12) Epist. XLIII.

(13) Can. VIII.

(14) In Ep. 1. ad Amphilocho.

(15) In Dial. adu. Lucifer.

(16) Ep. CLXXXV. ad Bonif. Concit.

(17) In Supp. III. P. q. 38. art. 2.

palis, vel cum eo inseparabiliter coniuncta est: ergo sicut haeresis,
 schisma, cer., potestatem consecrandi non auferunt, et in haeresi
 schismate, cer., cum debita forma consecrans, valide consecraret,
 ita et valide ordinaret.

Verum et haec ipsa argumenta ex opposito; vt aiunt, ducta,
 secundam huius propositionis partem euincunt. Loquitur autem illa,
 vt id praemoneamus, de Anglicanis Ordinationibus secundum formam
 Ritualis Eduardi VI. peractas, nedum breui illo temporis spa-
 tio, quo puerulus Rex vixit, sed et ab Elisabeta ad nostra vsque
 tempora. Profecto irritae nullaeque sunt Ordinationes illae, quas num-
 quam Ecclesia probauit; quae peractae fuerunt ab his, qui veram ordi-
 nandi potestatem non habebant; nec insuper debitam formam ac
 materiam cum intentione faciendi quod Ecclesia facit, adhibere;
 quaeque tandem Ordinis characterem non conferunt: at haec omnia
 in Praesulum Angliae Ordinationes quadrant: ergo.

Præstat rem totam veluti oculis subiicere, atque Anglicanae Ordi-
 nationis formam, prout in secundo Eduardi Rituali iacet, exponere;
 vt indigitata argumentorum congeries roboretur. Et a Diaconi
 Ordinatione initium capientes, ab eo Pseudo-Episcopo Sacramentum fi-
 delitatis exigit Regi, Anglicanae, vt aiunt, Ecclesiae supremo capiti, deinde
 illum interrogat, quid de muneribus Diaconi sentiat; ac tandem nul-
 la praemissa oratione, ei manus imponit dicens: »accipe potesta-
 tem legendi Euangelium in Ecclesia Dei, et praedicandi, si id ti-
 bi ordinaria auctoritate iniunctum fuerit.«

Quid autem in Presbyterorum Ordinatione? In Anglicano Rituali
 sublata est Pontificalis Romani ad initiandos de Sacerdotum mu-
 neribus adlocutio; sublata oratio ac praefatio, quam vna cum manus
 impositione ad Ordinationis essentiam pertinere, nemo vnus Theo-
 logorum repugnat; substitutaque est precatio quaedam, qua Pseudo-
 Episcopus Deum rogat, vt Ordinando gratiam largiatur, qua mu-
 nere suo recte fungi possit; nec tamen quale sit eiusmodi munus ex-
 primit. Deinde manus ei imponens ait: »accipe Spiritum Sanctum,
 »quorum remiseritis, cer.: esto fidelis verbi Dei et Sacramentorum
 »dispensator, in nomine Patris,« cer. Subinde, Bibliorum librum ei
 tradens inquit: »accipe potestatem praedicandi verbi Dei, et Sa-
 »cramenta administrandi in Ecclesia, quae tibi committetur.«

Et in Episcopi consecratione erasere Anglicani Ritualis Editores
 Pontificalis Romani preces; quibus alias vere impias ac blasphemias
 subs-

substituere ; vt et haec formula: *attende lectioni, exhortationi, et instructioni ; serio meditare omnia, quae hoc libro (scilicet Bibliis) continentur, cet.*

Ex quibus apertissime euincitur, nouum quod Praesules Angliæ iaduxerunt, Diaconorum, Presbyterorum, atque Episcoporum genus execrabile prorsus esse, iureque ab Ecclesia execratum semper fuisse, quod non secundum Ecclesiae formam illorum Ordinationes peragantur.

Quartae propositionis primam partem docent praeptimis ecclesiasticae definitiones. Nicaena etenim Synodus (18) de clericis Paulianistarum baptizatis absque Sanctae Trinitatis inuocatione, inquit: "rebaptizati ordinentur, quoniam irriti Baptismate Ordinationes quae sunt nullae." Extrat etiam (19) antiquissimus Canon: "si quis Presbyter ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, et iterum ordinetur."

Docet praeterea Ecclesiae praxis, ex qua didicimus, nusquam raris habitas esse Ordinationes non baptizatis collatas: nemo enim non damnat Ordinationem Xanaiae, quem non baptizatum Petrus Fullo Antiochenus Patriarcha Eutythianus consecrauit Episcopum.

Docet quoque ea S. Thomae ratio, (20) qua probat characterem Ordinis praesupponere characterem Baptismi; tum, "quia Baptismus est ianua Sacramentorum" tum, "quia nihil potest aliquis recipere, cuius receptiuam potentiam non habet: per characterem autem baptismalem efficitur homo receptiuus aliorum Sacramentorum. Vnde qui characterem baptismalem non habet, nullum aliud Sacramentum recipere potest," cet.

Secundam vero partem docent Scripturae: nam Paullus in 1. ad Corinth. xiv. inquit: "mulieres in Ecclesia taceant; non enim permittitur eis loqui, sicut et lex dicit," cet. Et in 1. ad Tim. cap. ii: "docere autem mulierem non permitto," cet.

Docet etiam Traditio: Patres siquidem, Gnosticos, Colliridianos, aliosque haereticos damnarunt, quod in sua secula mulieribus Sacros Ordines, ipsum quoque Sacerdotium, concederent. Quam praxim insectatur Tertullianus scribens: (21) "ipsae mulieres haereticae, quam procaces, quae audeant docere, contendere, exorcismos agere, curationes repromittere, forsitan et tingere."

Do-

(18) Can. xix.

(19) In iii. Decret. tit. 43.

(20) In Sopp. III. P. q. 35. art. 3.

(21) In lib. de Praescript. cap. 14.

Docet tandem ex Epiphanio (22) sumta inductio: qua Colliridianos vrgebat: scilicet a mundo condito a nostra vsque tempora nulla mulier apud verae Religionis cultores functa Sacerdotali officio fuit, aut ei obeundo inseruiuit. Sed consulatur ipse.

CAPVT XXVI.

Errores ac opiniones indigitantur. Argumenta soluuntur.

Hoc potissimum telo Aerius omnium primus, et post eum Presbyteriani omnes eorumque coryphaeus Blondellus, diuinam Episcoporum supra Presbyteros excellentiam impetunt, quod Presbyter qui liber aequae ac Episcopus diuinitus institutus sit ordinarius Sacrae Presbyterorum ac Diaconorum Ordinationis minister.

Errarunt vero Donatistae irrita et nulla existimantes Sacramenta Baptismi, et Sacrae Ordinationis collata ministris improbis, atque ab illorum communionem segregatis: inde enim Donatarum schisma exortum est: hincque etiam antiquiores Donatistae ordinatos a Catholicis, et ad partes suas accedentes, inter laicos detrudebant. Posteriori vero Donatistae, recedentes ab illius disciplinae seueritate, Catholicos ad se venientes Sacris Ordinibus initiatos baptizabant iterum, et quandoque rursus ad Ordines promouebant.

Erga subiectum denique Sacrarum Ordinationum delitarunt quammaxime antiquissimi haeretici Marcianos, Gnostici, Cataphrygae, Pepuziani, ac Collyridiani; qui ad offerendam Eucharistiam et reliqua Sacramenta ministranda foeminas initiabant. Sed ne memoria quidem erroris huius superesset, nisi cambrem istam recoxisset Lutherus. Hic nempe volens, vt alibi consulto adnotauimus, Christianos omnes esse aequaliter Sacerdotes, nec in Ecclesia vllum esse Ordinem; haud erubuit dicere, mulieres iuste posse Sacerdotio insigniri.

Horrent isthaec omnia Iuris Canonici et Scholae Doctores catholici; sed tamen, vt grauissime Habertus scribit: (1) "miror . . . multorum Iuris ac Theologiae peritorum hac in re (in designando Sacrae Ordinationis ministro) curiosissimas disceprationes, quorum plurimi autumant, Presbyterum ex dispensatione Summi Pontificis cum adminiculo Ordinis, legitima et valida manuum impositione

" alium,

(22) Epist. xxiii. (1) In Annot. in Graecorum Pontificale.

« alium, etiam Presbyterum ex dispensatione Summi Pontificis ordi-
 « nare posse. Id omnium primus docuit circa annum Chr. 1240 Gui-
 « lhelmus Antisiodorensis Episcopus, idemque sensit Innocentius IV.
 « cum Veteribus bene multis; ex Recentioribus vero Vazquez atque
 « Meratius . . . Verum vt ingenue dicam, Aerii seculo Orthodoxo-
 « xorum nemini id in mentem venisse persuasum habeo. »

Questionem praeterea de validitate, vt aiunt, Ordinationum;
 quas Haeretici, Schismatici, ceterique eiusmodi ministri peragissent,
 ancipitem, et difficultatibus implicatam olim fuisse Morini exercita-
 tiones abunde euincunt: (2) modo autem, quum ipse Morinus teste-
 tur, S. Thomae sententiam, non praecipuam tantum esse, sed so-
 lam in Scholis regnare, miramur Virum alioquin doctissimum de Sa-
 cratum Ordinationum iteratione scribentem, irritas prorsus nullasque
 Ordinationes illas secundum formam Ecclesiae peractas habere.

Quale demum iudicium ferendum erit de catholico ac religioso
 homine, qui Anglicanas Ordinationes, secundum ritum Eduardi VI.
 celebratas, ab omnibus omnino Catholicis improbatas, vindicandas
 adgressus est? Fuit hic quidem P. Courayer, improvidus, ne quid
 grauius dicamus, ille Scriptor, adeo male scripto suo Catholicae Ec-
 clesiae consulens, vt declarauit euentus; quem praestat non memo-
 rare. Ad vltiora ergo progrediamur, argumentaque nostris adsertio-
 nibus contraria in duas tributa classes ad examen vocemus.

Opponunt itaque haeretici primo: Paullus in 1. ad Timothi. cap.
 4, Ordinationem vocat impositionem manuum Presbyterii scribens:
*noli negligere gratiam quae est in te; quae data est tibi per pro-
 phetiam cum impositione manuum Presbyterii.* Et quidem hac etiam
 aetate mos est, vt simplices Presbyteri vna cum Episcopo manus il-
 lis imponant, qui Sacerdotes inaugurantur: ergo Presbyteris non mi-
 nus quam Episcopis potestas ordinandi competit.

Secundo: Actor. vi. de primis Diaconis a multitudine electis, di-
 citur: *hos statuerunt ante conspectum Apostolorum; et orantes im-
 posuerunt illis manus: vbi videtur torum a multitudine peractum.*
 Et cap. xiii. Paullus et Barnabas leguntur ordinati, non ab Apostolis,
 sed a Prophetis et Doctoribus, qui erant Antiochiae.

Tertio: Concilium Nicaenum i. in litteris ad Ecclesiam Alexan-
 drinam, et ad fratres Lybiam, Aegyptum, et Pentapolim incolentes,
 (3) praecipit, vt Presbyteri, quos Meletius ab Alexandro Patriarcha

(2) Exercit. v. (3) Apud Socrat. lib. i. Hist. cap. 9.

cha Alexandrino depositus consecratur, tanquam clerici recipentur
 in Ecclesiae sinum, si tamen schismati Meletiano non adhaerissent:
 immo ius illis factum est alios clericos ordinandi: decreuit nempe, eos
 potestatem habere, et ordinandi, et qui clero digni fuerint, nominandi.

Quarto: plus distat Sacerdos a Diacono, quam Episcopus ab Ep-
 iscopo: at Episcopus potest Episcopum consecrare: ergo.

Quinto: Aaron fuit consecratus Sacerdos a Mose; qui tamen
 non videretur fuisse Sacerdos, quum Sacerdotium ad solum Aaronem,
 eiusque filios pertineret: ergo.

Sexto: qui potest maius, potest et minus; sed Presbyter ordina-
 rio iure potest consecrare corpus Domini, quod et maius et princi-
 pale ad quod Ordo refertur: potius igitur poterit hominem ad mu-
 nus consecrandi ordinare. Haec aduersus primam propositionem obli-
 ciunt.

Aduersus postremam, quae de Ordinationis subiecto loquitur,
 sic argumentantur haeretici: foemina in veteri lege poterat publice
 praedicare: vt enim legitur Iudicum cap. v. Debora populum Israël
 erudiuit: ergo.

Deinde: fuisse olim Diaconisas, quae per veram Ordinationem
 suam dignitatem obtinebant, arguitur ex Tertulliano, (4) ex Conci-
 liis quoque Nicaeno i. (5) atque Calcedonensi: (6) nam Tertullia-
 nus haec habet: « quantum Fidei detrahant, quantum obstrepant
 « sanctitati nuptiae secundae, disciplina Ecclesiae et Apostoli praes-
 « cripto declarat; quum bigamos non sinit praesidere, aut viduam
 « adlegi in Ordinationem, nisi vniueram, non concedit. » Patres ve-
 ro Nicaeni, postquam statuunt, clericos Paullianistas rebaptizatos
 posse iterum ordinari ab Episcopo catholico, aiunt: « similiter autem
 « et de Diaconis, et vniuerse de iis, qui in clero recensentur, ea-
 « dem forma seruabitur. » Atque Calcedonenses Patres sic loquuntur:
 « Diaconisam non ordinandam ante annum quadagesimum, » cet.
 Quae insuper Conciliorum Statuta de vera Ordinatione accipienda
 esse, Graecorum Euchologia ostendunt, quibus Diaconisae ordina-
 tio eodem, quo Diaconi ordinatio, ritu describitur.

Praeterea: in antiquis Canonibus multae memorantur mulieres Ep-
 iscopae, Presbyterae, Diaconae. Inquit enim Concilium Turonense
 ii. an. 567: (7) « Episcopum Episcopam non habentem, nulla se-
 Tom. IIII. Aaaa p qua-

(4) Lib. i. ad Vxor. cap. 7.

(6) Can. xv.

(5) Can. xix.

(7) Can. xiiii.

„quatur turba mulierum.“ Et alibi : (8) „si inuentus fuerit Presbyter cum sua Presbytera, aut Diaconus cum sua Diaconisa, aut Subdiaconus cum sua Subdiaconisa, annum integrum excommunicatus habeatur.“ Atque S. Gregorius, (9) Gauniae Abbatisae criminari vetit, „quod vsque ad diem obitus indui se Monacha veste noluerit, sed in vestibus quibus loci illius vtuntur Presbyterae, permanserit.“

Rursus : Monialium, ac praesertim Abbatisarum benedictio, videtur quaedam Ordinatio Sacra : etenim per eam deputantur, vt publice canant, etiam Liturgiae tempore, Sacerdoti sacrificanti accipientes et respondententes ; quod quodammodo sacrificio ministrare est : Abbatisae deinde iurisdictionem consequuntur in canonicas sibi subditas ; immo et in clericos sibi subiectos, quos et beneficii, et officii suspensione mulctare possunt, vt adserere videtur Honorius III : (10) ergo.

Quae vero catholici Doctores nobis aduersantes opponunt ? Haec scilicet contra secundo loco stabilitam thesim. Primum : Concilium Florentinum in Decreto Eugenii dicit, Episcopum esse ordinarium Sacrae Ordinationis ministrum : Tridentinum quoque docet, (11) Episcopi munus esse Sacramentum Confirmationis conferre, et Ecclesiae ministros ordinare : ergo sicut potestate ab ipso delegata potest simplex Sacerdos Sacramentum Confirmationis et minores Ordines conferre ; poterit etiam, vt extraordinarius minister, conferre maiores.

Secundum : Chorepiscopi non Episcopi erant, sed simpliciter Presbyteri, pagis ac villulis praefecti ; at hi de Episcopi licentia conferre poterant Ordines Diaconatus et Presbyteratus, et non solos Ordines minores ; vt habetur ex Concilio Antiocheno ann. 341 : ergo. (12) Idem praescribit Concilium Ancyranum an. 314. (13)

Tertium : S. Leo scribit : (14) „si qui autem clerici ab illis „Pseudo Episcopis in eis Ecclesiis ordinati sunt, quae ad proprios Episcopos pertinebant, et ordinatio eorum cum consensu et iudicio praesidentium facta est, potest rata haberi ; ita vt in ipsis Ecclesiis perseuerent.“

Quar-

(8) Can. xix.
(9) Lib. ix. Epist. Indict. 2. Ep.
ad Ian.
(10) Cap. *Dilecto* de maiorit. et obedient.

(11) Sess. xiii. cap. 4.
(12) Can. x.
(13) Can. xiiii.
(14) Epist. xcii. ad Rust.

Quartum : Innocentius VIII. concessit Abbati Cisterciensi, vt posset Monachos suos ordinare Subdiaconos ; cuius concessionis Bullam se vidisse scribit Vazquez. (15)

Quintum : at nulla habenda erit ratio tot Iuris Pontificii, et Scholae Doctorum, quos in ea opinione constanter fuisse patet ? Innocentius quoque IV. pari ne facilitate despiciendus ?

Aduersus thesim tertiam haec producent. Opponitur, inquit, stabilita thesis, quod adinet ad non iterandas Ordinationes factas ab Episcopo haeretico, schismatico, cet., Canonum auctoritati : nam Canon lx. inter Apostolicos ita habet : „si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus secundam Ordinationem acceperit ab aliquo, deponatur et ipse, et qui ordinauit, nisi ostendar se Ordinationem habere ab haereticis : qui enim a talibus baptizati, vel ordinati fuerunt, neque fideles, neque clerici esse possunt.“ Et Nicaenus Canon viii. permittit quidem, vt ordinati a Nouatianis in clero permaneant, sed accepta manuum impositione, siue vt habet Latina Versio, „si iterum ordinentur : non sunt ergo validae eiusmodi Ordinationes.

Deinde : Innocentius I. (16) de Ariani sermonem instruens, inquit : „quibus solum Baptisma ratum esse permittimus, quod vtique in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti perficitur ; nec Spiritum Sanctum eos habere ex illo Baptismate illisque mysteriis arbitramur, quoniam quum a catholica Fide eorum auctores descisserent, perfectionem Spiritus quam acceperant, amiserunt, nec dare eius plenitudinem possunt, quae maxime in Ordinationibus operatur, quam per impietatis suae perfidiam perdidit.“ Quo in loco euidentissime Innocentius Baptisma Haereticorum ab eorum Ordinationibus distinguit, et quemadmodum illud ratum et validum, ita istas nullas irritasque pronuntiat.

Praeterea : Patres etiam nullas irritasque habuere haereticorum Ordinationes ; legimus siquidem, Caecilianum a Felice Aprungitano ordinatum dixisse : (17) „si traditores sunt qui me ordinauerunt, ipsi si veniant (scilicet Donatistae) et ordinent me.“ Quod in collatione tertiae diei, vt Augustinus refert, (18) iidem Donatistae obiecerunt Catholicis. Basilius insuper docet : (19) tam Baptisma, quam

Aaaa 2 Or.

(15) Tom. iii. in 3.P. S. Thomae disp. 243. cap. 4.
(16) Epist. xxiii.
(17) Apud Optatum lib. 1.
(18) Cap. xvi.
(19) In Ep. Can. ad Amphil. c. i.

Ordinationes Haereticorum, nullam vim ac substantiam habere. Docent id ipsum alii Patres.

Accedunt exempla complura ex ecclesiastica Historia petita. Etenim Canone iv. Synodi CP. habitae sunt nullae irritaeque Ordinationes Maximi Cynici, qui eiusdem Ecclesiae sedem dolo occupauerat: Constantini etiam Pseudo-Pontificis in Romanam Cathedram intrusi Stephanus IV. irritas declarauit, consecratis iterum Episcopis et Presbyteris, quos Pseudo-Pontifex consecrauerat. Hincmarus insuper Remensis Metropolitae, alique Galliarum Episcopi in Concilio Suesionensi, exsufflarunt, iteraruntque Ordinationes Ebbonis e gradu Episcopali deieci: Photii itidem inuasoris Sedis CP. Ordinationes nullas, ac cassas declarauit viii. Synodus Generalis: Ordinationes quoque a Bonoso Naritano Episcopo factas, nullas adfirmavit Pontifex Innocentius: Daibertum reordinauit Vrbanus II. quod promouit ad Diaconatum fuisset a Nezelone Episcopo intruso: omnes simoniacas Ordinationes cassauit Leo IX. quasque Formosus fecerat irritas habuit Stephanus VII. easque iterauit: igitur reuera nullae irritaeque habendae sunt Ordinationes eiusmodi.

Quod vero spectat ad Ordinationes Anglicanas, haec in eorumdem defensionem P. Courayer obiicit. Primum: Anglicanae Ordinationis formulae nihil Scripturae Fideique contrarium habent: neque enim expresse excludunt Altare, oblationem, sacrificium, et Sacerdotium; sed his dumtaxat missis, alia, quae dubitare nemo potest quin vera sint Diaconorum, Presbyterorum, et Episcoporum officia, commemorant: non est ergo cur de earum validitate ambigamus.

Secundum: immutarunt quidem Angli Liturgiam et Ordinationum ritus, sed summo illo iure, quo Ecclesia quaelibet nationalis disciplinam ritusque suos in praecipuis etiam capitibus variare potest: ergo.

Tertium: Ecclesia Angliae manus Ordinandi imponens, non aliud agere intendit, quam quod agit vniuersalis Ecclesia, quodque egerat etiam ipsa, priusquam Caluini et Zuinglii adoptaret errores. Neque illius Ordinationes irritare valet quicumque de praecipuo Ministrorum munere, seu Ordinationis effectu, error irrepserit: constat siquidem Baptismum a Pelagiano rite collatum, ratum semper habuisse Ecclesiam, etsi compertum omnibus sit, immaniter Pelagianos errare in primario Baptismi fine, ac praecipuo effectu. Sunt his similia cetera, quae ab ipso obiiciuntur.

Ad-

Aduersus postremam propositionem, praeter ea, quae supra ex Haereticis produximus, hoc vnum opponi posse videtur: legitur in Socratis historia: (20) »in vrbe Alexandrina Lectores et Psalae absque »ullo discrimine fiunt, tam Cathecumeni, quam Fideles:« ergo.

Haec tamen argumenta soluere non est admodum difficile; sit licet molestum ac iniucundum. Primum illud, quod contra primam adsertionem Haereticis obiectant, inane prorsus est: principio siquidem, *Presbyterii* nomine, non Presbyterorum coetum, sed ipsam Sacerdotii dignitatem auctoritatemque vna cum gratia Timotheo manuum impositione collatam designari, non Ecclesiae Patribus tantum, sed Caluino ipsi, atque aliis visum est. Deinde, Chrysostomus adserit: (21) *Presbyterii* nomine intelligi Coetum Apostolorum; quandoquidem qui ab Apostolis ordinabantur Presbyteri, ordinabantur etiam Episcopi, ad quorum Ordinationem tres saltem Episcopi requiruntur. Ritus autem hodieum seruat, quo in Presbyteri Ordinatione alii etiam Presbyteri cum Episcopo manus imponant, mera ceremonia est, Ordinationis substantiam non attingens.

Ad secundum dicimus: primos Diaconos fuisse quidem a multitudine electos ac oblatos, vt ab Apostolis ordinandos; propterea additur, statutos eos esse ante Apostolorum conspectum: at solemnium manuum impositio cum precationibus a solis Apostolis peracta est.

Illud vero quod additum est, sic soluitur: haud describitur eo loci Paulli et Barnabae Ordinatio, sed noua eorum delegatio ad opus, ad quos eos Spiritus Sanctus elegerat.

Tertium falsum prorsus est: nam vt recte Valesius vertit, concedit eis tantum potestatem *eligendi, et proponendi eorum nomina, qui in clerum elegerint meruerint*. Permissum igitur illis ius nominandi, atque suffragium ferendi in electionibus eorum, qui clero adscribi petebant, quod ius iis ademerat, qui Meletiano schismati adhaeserant: non autem ius ordinandi concessit.

Quartum sic soluit S. Thomas: (22) quod »ad communicandum »alteri quod quis habet, non exigitur solum propinquitas, sed et »completio potestatis. Et quia Sacerdos non habet completam potestatem in hierarchicis officiis, sicut Episcopus, ideo non sequitur, »quod possit Diaconos facere, quamuis ille Ordo sit sibi propinquus.«

Quinti solutio est: Sacerdotium legale pertinuisse quidem ad

Ad-

(20) Lib. v. cap. 22.

(21) In laud. Apost. locum.

(22) In Supp. III. P. q. 38. art. 1. ad 5.

Aaronem eiusque filios ; sed tamen Mosem verum fuisse Sacerdotem ostendant ea verba Psal. xcviii : *Moses et Aaron in Sacerdotibus eius* , vt Augustinus exponit. (23) Animaduertit vero S. Thomas, quod Moses Sacerdos dicitur , non officio oblationes offerendi , sed quia sacra primitus populo dedit immediate a Deo accepta. Atque hac a Deo accepta auctoritate conferre potuit Aaroni Sacerdotium.

Ad sextum responderet S. Thomas : (24) quod »quamuis Sacramentum Eucharistiae sit maximum Sacramentum in se , tamen non »collocat in aliquo officio , sicut Ordinis Sacramentum. Collocare »autem in officio ad eum tantum spectat , qui habet in eo ordine »excellenter potestatem.«

Ad primum deinde Haereticorum argumentum contra postremam propositionem , reponimus ex S. Thoma : (25) »illa eruditio »est per spiritum prophetiae , et gratia Spiritus Sancti non discernit »inter virum , et mulierem , et tamen publice praedicabat , sed »instinctu Spiritus Sancti consilia dabat.« Addendum ex eodem Angelico Doctore : (26) quod »Deborah in temporalibus praefuit , non »in Sacerdotalibus.«

Secundum solum ex his esto : Diaconisatum inaugurationem fuisse ceremoniam quandam iure ecclesiastico introductam ; ritum quoque quo inaugurabantur , diuinae institutionis non fuisse.

Tertii haec est solutio : mulieres illae praefatis nominibus vocabantur , non quia illis Ordinibus forent initiatae , aut eorum munia obirent , sed quia earum maritis ad Episcopatum , aut Presbyteratum , aut Diaconatum , aut Subdiaconatum permotis , ipsae ab eisdem thoro separatae continentiam perpetuo seruare tenebantur.

Ad quartum dicendum : Abbatisarum benedictionem esse meram ceremoniam , qua Episcopus cum Ecclesia orat , vt Abbatisae , Monialium quibus praeficiuntur , curae pie ac sancte inuigilent. Hinc ad primam probationem respondemus : haud quidquam ex eo inferri , quod Moniales officium in choro canant , ac Sacerdoti celebranti respondeant , quum haec omnia praestent populi vicem gerentes : quemadmodum et olim fideles omnes in Ecclesia canebant ; immo alternis choris viri cum mulieribus , vt in Alexandrina Ecclesia , Philone referente. (27)

Se-

(23) In illum Psal.

(24) Vbi sup. ad 4.

(25) Lect. iii. in cap. 2. Ep. 1. ad Tim.

(26) In Supp. III. P. q. 39. art. 1. ad 2.

(27) Lib. de vita contemp.

Secunda vero probatio vera tantum erit , si de potestate praecipiendi intelligatur ; non ita de suspensione canonica : nam vt Innocentius III. ait : (28) »licet Beatissima Virgo Maria dignior et excellentior fuerit Apostolis vniuersis ; non tamen illi , sed istis Dominus claves regni caelorum commisit.« Nec aliam potestatem Honorius III. in Abbatisa agnouit.

Ad catholicorum Doctorum argumentationes soluendas animo modo vertamus oportet. Ac primum quidem ex his , quae secundam propositionem oppugnant , hanc habet solutionem : posse committi non Episcopo ea tantum , quae Episcopali Ordinationi iure solum ecclesiastico sunt adnexa ; cuiusmodi est minores Ordines conferre ac confirmare ; neququam ea , quae iure diuino Episcopatu adnexa sunt , qualis est Ordinatio Presbyteri et Diaconi ; quam quidem distinctionem non obscure innuit Tridentinum. (29)

Ad secundum dicendum : Chorepiscopos simplices fuisse Presbyteros , vt dicitur ; quorum tamen aliqui ex accidenti Episcopali dignitate praediti erant. Hinc , admissa Concilii Antiocheni auctoritate , quam suspectam merito Baronius iudicat , (30) quoniam ex Arianis conflatum illud fuit , loqui de Chorepiscopis intelligimus , qui aliunde Episcopali consecratione gaudebant. De quibus etiam loquuta est Ancyrana Synodus.

Tertii solutio est : Sanctum Leonem Pseudo-Episcopos ibi adpellare , non eos quidem qui vera Episcopali consecratione per manuum impositionem carerent ; sed illos , qui vt ibidem addit , »nec a clericis sunt electi , nec a plebibus sunt expetiti , nec a Prouincialibus Episcopis cum Metropolitanis iudicio sunt consecrati.«

In quarto soluendo haud diffidendum ita visum fuisse grauissimis Theologis ; et reapse concessum eiusmodi priuilegium esse , eoque vsos memoratos Abbates. Ita quidem adseruit Ioannes Laurentius Berti , (31) qui priuilegii huius vindicias adornauit. Illud autem in Complutensi Collegio adseruatum se legisse testatur Vazquez. Ast nisi meliora solidioraque momenta quam quae adducunt , exhibeant , prudens nemo de sententia decedet , neque priuilegium huiusmodi genuinum esse consentiet. Quis enim credat , id sibi sumpsisse Innocentium , cuius nullum in Ecclesia Dei exemplum praecesserat. quod quae a Romano Pontifice concedi non posse disserte docent Thomas

et

(28) Cap. *Nona extra*, de Poen.

(29) Sess. xxiiii. cap. 2.

(30) Ad annum 341.

(31) Lib. xxxvi. cap. 13. num. 4.

et Bonaventura, quos plerique sequuntur Theologi? Quis etiam in epistimam non iudicet adlatam concedendi priuilegii rationem? Ne scilicet cogantur Monachi suscipiendorum Ordinum causa extra Claustrum discurrere? Egregiam mehercule rationem! Ecce id omnibus Cisterciensibus Abbatibus non concessit, quum sit vna omnium causa? Cur non et concessit priuilegium ordinandi Presbyteros, quum et huius Ordinis suscipiendi causa extra claustra quoque discurrere Cistercienses cogantur?

Porro meminisse debuerat Bertius, quae scripserat ipse; (32) ac scite quidem, de altero priuilegio ab eodem Innocentio Noruegis concessio, vt absque vino consecrarent: vnde in illum arma torqueamus, et falsitatis ac fraudis vtrumque priuilegium postulamus. Probat nempe Bertius testimonio Raynaldi, Bzouii, Sandini, aliorumque, duos proiectae conscientiae Sacerdotes, Innocentio ab Epistolis, litteras Pontificis vitiasse, falsaque priuilegia vendidisse, Sacerdotio idecirco eiectos, et vltimo supplicio damnatos. Quidni ergo et huius priuilegii, de quo loquimur, aliorumque plurium eisdem artifices credamus? At posterioris huius mentionem habent Theologi non pauci: quid tamen inde? Et quod Noruegis concessum dicitur, memorarunt Theologi plurimi. Sed posterius hoc se legisse testatur Vazquez, idemque enuntiat Bertius. Esto: ne vnus tamen haecenus repertus est, qui autographum, vel authenticum aliquod et ab omni fraudis suspitione liberum exemplar se legisse gloriari possit. Itaque fabellae loco a nobis priuilegium illud habetur.

Quinto hoc pacto occurrimus: quemadmodum grauissime Melchior Canus commonet, (33) Theologorum et Iureconsultorum, etiam plurium testimonium, si alii contra pugnent Viri docti, non plus valere ad faciendam fidem, quam vel ratio ipsorum, vel grauior etiam auctoritas comprobabit: quare quum tot illi Iuris Pontificii et Scholae Doctores, non certe idoneis argumentis, sed ineptis suam opinionem communiuerint, nulla eorum habenda ratio est. Innocentium vero IV. nihil de re ista scripsisse iudicamus, ex quo dignosci possit, in quam ipse partem propendat, sed Syluestri cuiusdam veteris Canonistae placitum dumtaxat recitauit. Quidni autem, si reuera ratio in Commentariis illum protulisse concedamus? Si in his quidem quam errati est, hominis nimirum est, non Pontificis, ex Melchiorre Cano respondemus. (34)

Quae

(32) Lib. xxiii. cap. 6. in Adnot.

(33) Lib. viii. cap. 4. et 6.

(34) Lib. vi. cap. 8.

Quae insuper argumenta tertiam adsercionem oppugnant, sic etiam facile diluuntur. Ad primum nempe respondemus: Apostolicum Canonem nullius ponderis esse; nisi forte accipiatur de Baptismate et de Ordinationibus Haereticorum, qui legitimam formam minime adhibuerunt: vnde sicut recipimus aduersus Canonem illum Baptisma Haereticorum sub Trinitatis inuocatione collatum; ita et suscipiendae sunt Ordinationes ab Episcopis Haereticis cum debita forma peractae. Quae vero manuum impositio Nicaeno Canone praescribitur, non Sacramenti repetitio, sed sacramentalis ritus est, vt ex his quae narrat Sozomenus, (35) colligitur.

Secundum ipsa Innocentii verba soluntur. Ait quidem ille: »solum Haereticorum Baptisma ratum esse, non autem solum Haereticorum Baptisma non iterari; quae duo longe diuersa sunt. Licet enim duo haec vocabula *Ratum* et *Validum* saepe numero promiscue usurpentur; *Ratum* tamen illud dicitur, quod comprobatur, omnemque effectum potest consequi. Itaque quum Haereticorum Baptisma, licet vt Theologi loquuntur, *informe*, seu gratia expoliatum, ad huius consequutionem per Poenitentiam reparatur, recte ab Innocentio *ratum* dicitur: quoniam vero ordinati ab Haereticis secundum disciplinam Innocentii tempore vigentem, etsi haeresim derestarentur, non tamen ad honorem, et ministerium Ordinis Ecclesiastici admittebantur, sed dumtaxat laica communione donabantur, idecirco negat Innocentius ratam esse Arianorum Ordinationem; non ita characterem Ordinis spectato.

Quod tertio loco obicitur nullius est momenti: nam Caecilianus verba illa protulit irridens Donatistas, qui eius consecrationem, tamquam a Traditore factam iactabant. Adserit id expresse Augustinus. (36) Ad Basilium autem venientes, reuera cum errore Rebaptizantium infectum ex eodem hunc etiam traxisse arbitramur: »Haereticos, utpote abruptos et laicos effectos, nec ordinandi habere potestatem, vt qui non possint Spiritus Sancti gratiam aliis praebere, »a qua ipsi exciderunt, vt loquitur ipse.

Quartum ex variis exemplis compactum, hoc ordine soluitur: neutiquam Canone CP. irritas declarati Ordinationes Maximi Cynici sed ibi sermonem tantum fieri de ministerio, et gradus honore, non de sacramentali characterem. Stephanus deinde III vel IV, non quidem consecrauit, quos Pseudo-Pontifex Constantinus consecrauerat, sed

Tom. IIII.

Bbbb

525

(35) Lib. I. cap. 24. (36) In Breuic. Collat. III. diei. cap. 16.

sacram illam ceremoniam peregit, qua ordinati recipiunt coram Altari suorum Ordinum insignia, atque ad pristinum honoris sui gradum restituuntur. Quae vero acta fuerunt auctore Hincmaro, in Synodo Suessoniensi, rescissa fuerunt a Nicolao I. in Epistola data viii. Idus Decembris anni 866. Photii insuper Ordinationes non eo certe sensu irritae ac nullae dictae sunt quod Ordinis characterem non impresserint; eas enim probauit Ioannes VIII, qui et Photium ipsum in Patriarchalem gradum et honorem suscepit: sed eo tantum sensu nullae irritaeque habitae sunt, quod eis haud fuerit collata gratia atque Spiritus Sancti plenitudo.

Bonasiacorum vero Ordinationes propterea repetendas Innocentius indicauit, quod factae ab hominibus fuerint. Paulli Samosateni discipulis, qui petraro in Trinitatis nomine baptizarent: ideoque vt et Baptisma, ita et Ordinationes denuo conferebantur. Quod de Daiberto additur falsum ex eo constat, quod falsa ac supposititia sit Urbani II. Epistola, quae de hac re loquitur; quod incertum etiam sit Nezelonem Episcopum fuisse: quin potius indubitatum est Urbanum agnouisse in Ordinationibus Schismaticorum et Haeticorum veram Sacramenti formam. (37) Cassauit autem Leo IX. simoniacas omnes Ordinationes quantum ad gradus dignitatem et ad ius ministerii, neuiquam quoad Ordinis characterem. Cum Formoso denique impie Stephanus se gessit: et siue iterum ordinauerit quos ille consecratur, siue potius e gradu delectos rursus ad sacrum ministerium adsumserit, non fuit hic error in Fide, sed violenta tyrannois in facto.

Iam vero ad Courayerii argumenta pro Anglicanis Ordinationibus soluenda accedamus. Ac primum quidem sic in ipsum retorqueri posset: nihil Fidei Scripturaeque contrarium proferret, qui ad consecrandum panem forma hac vterentur: *hoc*, quod nimirum sub speciebus his latet, *est caro mea*: quum Christus ipse disserte dixerit, *caro mea vere est cibus*: numquid porro valida Courayerio haec consecrationis formula erit, quam Christiani omnes abiciunt? Quod si nullam fateatur ille, quod ab ea diuersa sit, quam Christus praescripsit, et nullas Anglorum nos formulas dicimus, quod toto coelo ab iis distent, quae perpetuo et inuariabili Ecclesiarum omnium vsu sunt consecratae; quas etsi *in specie*, vt aiunt, Christus ipse non fixerit, seu totidem conceptis verbis non edixerit, iussit tamen seruari in iis, quacumque demum verborum serie contextae ab Ecclesia fuerint,

(37) In Epist. xvii. ad Lucium Praepositum S. Laurentii.

rint, praecipuum Sacramenti huius institutum, intentionem, et scopum: quae sane in Anglorum formis non adparent.

Quod vero secundo loco obicitur, in catholico et religioso homine intolerandum prorsus est. Hoc itaque vnum reponimus; nempe Tridentinae Synodi Canonem (38) his verbis expressum: «si quis dixerit, receptos et approbatos Ecclesiae ritus in solemnibus Sacramentorum administratione adhereri consuetos, aut contemni, aut sine peccato a Ministris pro libito omiti, aut in nouos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse, anathema sit.»

In tertio obliciendo extra oleas ineptissimus disputator excurrit: nos enim Anglorum Ordinationes non vocamus in crimen, quod earum Ministri erroneis de Sacramento Ordinis opinionibus sint imbuti: quod earundem Ordinationum formulae a secundo Eduardi Rituali praescriptas, atque in Anglia haecenus vsurpatae, procussae ab Episcopis et Doctoribus fuerint Caluini et Zuinglii erroribus imbutis: sed vno hoc nomine irritas eas habemus, quod immutatae antiquae formulae ab illis fuerint; quod resectis omnibus, quibus Sacramenti natura, praecipuum institutum, et finis designabantur, nouas prouiderint, ad aliud Presbyterorum et Episcoporum genus instituendum adcommoatas; scilicet ad consecrandos Presbyteros absque Sacerdotio, et absque Pontificatu Episcopos.

Postremum argumentum, quod aduersus quartam propositionem a Doctoribus catholicis obiectum est, soluitur vno verbo: nempe, intelligendum Socratis testimonium esse, non de Lectorum et Psallentium Ordinationibus, sed tantum de legendi et canendi munere, quod interdum laicis quoque committitur: addit siquidem ipse Socrates: «omnibus vbique Ecclesiis Fideles ad Ordinem hunc promouentibus,» &c.

(38) Sess. vii.